Van: [redacted]
Aan: Griffie (Hattem)
Onderwerp: Tussen wal en schip verdrink je
Datum: maandag 3 april 2023 15:13:43

Goedemiddag,

We leven in een gaaf land. Toch? In Nederland hebben we het best goed voor elkaar. Toch? Over het algemeen kan iedereen het prima voor elkaar hebben. Als je je eigen inkomen niet kunt verdienen, vangt de overheid het gat op. Er zijn uitkeringen voor allerlei situaties. Behalve als je tussen wal en schip valt.

Situatie

Een 29-jarige vrouw is om medische redenen (psychische stoornissen) niet in staat te werken. Het UWV bevestigt dat zij momenteel geen arbeidsvermogen heeft. Ze komt echter niet in aanmerking voor een uitkering van het UWV. Als je arbeidsvermogen verliest op het moment dat je een baan hebt, dan krijg je een uitkering om dat te compenseren. Als je echter niet werkte maar studeerde, gelden de regels voor de Wajong. Hier heb je alleen recht op als de situatie blijvend is. Omdat er een mogelijkheid is dat haar situatie in de toekomst verbetert, krijgt deze jonge vrouw niets. Voorlopig is zij echter ook niet in staat een inkomen te verdienen.

De arts (en de klantenservice) van UWV stelt voor om contact op te nemen met de gemeente, omdat zij misschien wel iets kunnen betekenen. De gemeente biedt maar een soort uitkering: de bijstandsuitkering. Als persoon zonder vermogen en zonder inkomen, zou deze vrouw hiervoor in aanmerking komen - als ze zelfstandig zou wonen. Haar stoornissen belemmeren deze mogelijkheid. Een goede vriend heeft haar bij hem laten intrekken, om haar tijdelijk te ondersteunen. Nu wordt zijn inkomen echter als hun gezamenlijk inkomen gezien, waarmee ze niet voor een bijstandsuitkering in aanmerking komen.

Wat dan?

De gemeenteambtenaar gaf aan dat deze vrouw wel een uitkering zou kunnen krijgen als ze alleen zou wonen - of op straat zou staan. Is dat dan wat we willen? Dat iemand in de daklozenopvang terecht komt, alleen maar om iets voor zichzelf te kunnen hebben? Natuurlijk komt zij zonder vermogen of inkomen niet aan een zelfstandige woonruimte. De vriend die haar op heeft gevangen is volgens de bijstandsnorm in staat financieel voor haar te zorgen, maar het was niet zijn bedoeling om dat langdurig te doen. Veel alternatief lijkt er echter niet te zijn. Stel je voor dat je iemand wilt helpen en het er uiteindelijk op neer komt dat je enige keuze is de complete financiële verantwoordelijkheid te dragen, of deze persoon op straat te zetten, met niks anders dan psychische problemen.

In een ideale wereld was dit misschien te voorkomen geweest, inderdaad. Als zij had geprobeerd zelfstandig te wonen op het moment dat dat misschien nog had gekund, had ze nu misschien een bijstandsuitkering kunnen krijgen - of haar problemen zouden veel erger zijn geweest, omdat ze compleet op zichzelf aangewezen was, terwijl ze dat niet aan kon. Als zij haar bijbaantjes niet had opgezegd, had ze nu misschien een WIA-uitkering kunnen krijgen - of ze zou slechter af zijn geweest, omdat de combinatie van werk en studie en psychische problematiek haar eerder en erger had overbelast. Had zij vooraf moeten voorzien dat dit zou gebeuren, dat ze zo tussen wal en schip zou belanden?

Moet het echt zo?

De keuzes die zij heeft gemaakt, zijn gebaseerd op pogingen niet afhankelijk te zijn van uitkeringen: inwonen bij een vriend, die kan helpen met zorg, stoppen met werken, om de studie af te kunnen maken. Zou dat niet beloond moeten worden? Zou het niet beloond moeten worden dat iemand een persoon in nood probeert te helpen, in plaats van bestraft door de complete financiële verantwoordelijkheid voor die persoon erbij te geven? Er zijn regels voor het verlagen van bijstand als je als ontvanger geen of lage woonlasten hebt. Waarom krijgt zij niets en moet hij alles opvangen? Alleen maar omdat hij persoonlijk bij haar betrokken is?

Nederland is een gaaf land, ja. Als je zelf je inkomen kunt verdienen, zeker. Als je aan precies de juiste voorwaarden voldoet om geholpen te worden, misschien. Maar degenen die daar net tussen vallen, die hun uiterste best doen om hun boontjes te doppen, maar uiteindelijk geen kant meer op kunnen, worden compleet aan hun lot overgelaten. Is er niemand die dit probleem ziet, en deze vrouw - en anderen in haar situatie - wil helpen?